

Kraj Vysocina

Region
**Moravskobudějovicko
a Jemnicko**

Region

Moravskobudějovicko a Jemnicko

Cirkevní památky

Díla umělců

Zámek

Muzea a galerie

Rozhledny a vyhlídková místa

Městská památková zóna

Sochařská a drobná architektura

Tvrz

Židovské památky

Vesnická památková rezervace

Sepulkrální architektura

Natura 2000

Zvláště chráněná území

Jemnice

Městská památková zóna

Město, založené králem na začátku 13. století, vzniklo na křižovatce obchodních cest na ložiscích zlata a stříbra. Vláda Lucemburků byla pro Jemnici obdobím rychlého rozvoje a udělováním mnoha privilegií. Od roku 1842 patřila Jemnice rodu Pallavicini, v jehož majetku zůstala až do roku 1945. Pozorný návštěvník dnes ve městě objeví mnohé architektonické skvosty reprezentující snad všechna slohová období.

Jemnice

Zámek

Předchůdcem zámku byl hrad, založený pravděpodobně kolem poloviny 13. století. Dochované části plášťové zdi a nárožních věží naznačují, že hrad mohl svou pravidelnou dispozicí náležet k typu francouzského kastelu. Dle některých zpráv zde měla pobývat královna Eliška Přemyslovna. K jejímu pobytu se váže každoroční městská slavnost Barchan, která se v Jemnici koná už od poloviny 14. století.

Kostel sv. Stanislava

Každého, kdo se blíží k Jemnici, již zdálky vítá štíhlá bílá věž vysoká 54 m, která je na požádání přístupná a nabízí nádhernou vyhlídku. Kostel v sobě skrývá tři zvony, pojmenované podle patronů jemnických kostelů – Stanislav, Vít a Jakub. Ačkoliv byl kostel založen již v polovině 14. století, jeho dnešní podoba pochází z 80. let století 16., kdy prošel významnou přestavbou, díky které dnes můžeme obdivovat architektonicky cenné renesanční trojlodí. Z vnitřní výzdoby zaujmou portrétní náhrobky majitele panství Jindřicha Meziříčského z Lomnice s manželkou z poloviny 16. století.

Jemnice

Kostel sv. Víta s podzemím

Konventní kostel byl dříve součástí fran-tiškánského kláštera založeného před rokem 1462. Interiéru dominuje iluzivní nástěnná malba za hlavním oltářem, znázorňující vstup sv. Víta na nebesa. V roce 1774 ji vytvořil známý malíř Josef Winterhalter mladší. V těsném sousedství kostela je dochován vstup do podzemních prostor, které byly součástí kláštera. Po strmých schodech sestoupíme do chodeb vytvořených lidskou rukou. Úplný rozsah a trasování chodeb nejsou dosud známy, v posledních letech byla aktivitou města odkryta a obnovena síť tří chodeb spolu s centrálním prostorem, vzdušníky a průrazem, kterým se odtěžovaná zemina vytahovala na povrch. Podzemí je přístupné veřejnosti.

Kostel sv. Jakuba

Vedle románské rotundy na jemnickém hřbitově byl na přelomu 13. a 14. století postaven kostel sv. Jakuba. Na začátku 16. století kostel získal gotické kněžiště, nádherně zaklenuté žebrovou klenbou zdobenou malbami z roku 1515. Pýchou kostela je vynikající kame-nická práce – sanktuárium z roku 1518 probíhající v celé výšce presbytáře.

Hrobka Pallavicinů

Novoklasicistní hrobka pro italskou šlechtickou rodinu Pallavicini byla postavena dle návrhů vídeňského dvorního architekta Otto Hofera v letech 1901–1902. Na její výzdobě se podílelo několik dalších významných umělců, především Ignác Weirich. Budova centrálního půdorysu s kupolí je vynikajícím příkladem sepulkrální architektury.

Muzeum

Muzeum, které je pobočkou Muzea Vysočiny Třebíč, sídlí v historickém domě na náměstí proti kostelu a nabízí tematicky zaměřené expozice Dějiny Jemnice, Dolování nerostných surovin a Jemnický svět čaje. Při objevování světa čaje zapojte i vaše čichové buňky, které potěší voňavé čaje a přísady, využívané při výrobě různých oblíbených příchutí.

Moravské Budějovice

Městská památková zóna

Město Moravské Budějovice vzniklo na Haberské stezce vedoucí ze Znojma do Jihlavy. Základ urbanistické osnovy historického jádra tvoří dvě náměstí: Horní rynek (bývalá původní tržová osada se rozkládala kolem kostela sv. Jiljí) a Dolní rynek. Největšího rozmachu dosáhlo město za panování Valdštejnů. Po Bílé hoře získává panství rod pánů ze Schaumburka, kteří zde postavili zámek.

Městská spořitelna

Reprezentativní budova byla vystavěna v letech 1925–1927 podle projektu významného architekta Vlastislava Hofmana (člena Artěl Praha, svépomocného družstva, založeného výtvarníky Svazu výtvarných umělců Mánes) pro Městskou spořitelnu v Moravských Budějovicích, která se ze skromných začátků vypracovala mezi největší peněžní ústavy jihozápadní Moravy. Dokonce od roku 1928 působila jako pobočka Národní banky československé.

Kostel sv. Jiljí

Kostel si do současnosti uchoval výrazný barokní vzhled, který získal během rozsáhlých stavebních úprav v 17. a 18. století, při nichž došlo zejména k vybudování hrobky šlechtické rodiny Wallisů a k výstavbě věže. Věž na požádání zpřístupňuje muzeum a z ochozu, na který vede 128 schodů, se nabízí pěkná vyhlídka na město a okolí.

Moravské Budějovice

Zámek

Zámek vznikl z iniciativy hraběte Rudolfa Jindřicha ze Schaumburgu mezi lety 1666–1672 spojením několika renesančních měšťanských domů a radnice. Za hrabat Wallisů byly budovy sjednoceny klasicistní fasádou.

V zámku dnes sídlí se svou stálou expozicí Muzeum řemesel, které je pobočkou Muzea Vysočiny Třebíč. Součástí muzea jsou i Masné krámy, stavba ve tvaru podkovy pocházející z roku 1839.

Police

Socha sv. Františka Xaverského

Sousoší znázorňující smrt sv. Františka Xaverského vytvořil na přání řádových bratří Tovaryšstva Ježíšova ve druhé polovině 18. století sochař Václav Böhm. Umírající postava světce je umístěna v kamenné architektuře přístřešku.

Jedná se o ojedinělé dílo v rámci barokního sochařství na území Moravy.

Police Zámek

Renesanční zámek byl v 17. století za Berchtoldů z Uherčic barokně přestavěn a interiéry získaly bohatou štukovou výzdobu, na níž se podílel Baldassare Fontana. Zámku dominuje pětioschodová hranolová věž, která návštěvníkům nabízí výhled do širokého okolí. Částečně zrekonstruovaný zámek je přístupný veřejnosti vždy v letních měsících. Prohlídková trasa nabízí k vidění zrekonstruované prostory zámku a seznamuje návštěvníky s dějinami objektu a obce. K zámku patří rozsáhlý, částečně zalesněný park.

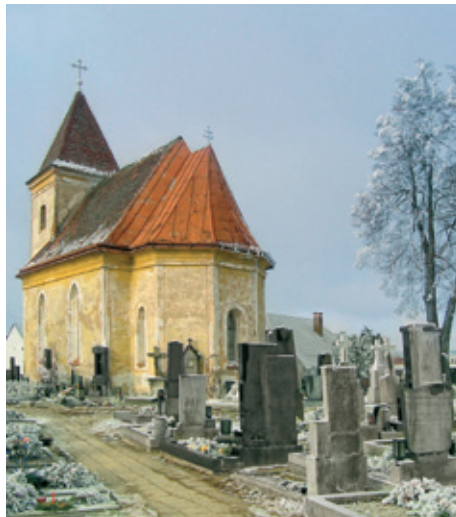
Želetava

Sloup se sochou Panny Marie

Mariánský sloup stojící před radnicí na náměstí dal v roce 1715 postavit želetavský farář P. Leo pravděpodobně na památku morové rány v letech 1713–1715.

Kostel sv. Kateřiny Alexandrijské

Hřbitovní kostel sv. Kateřiny Alexandrijské, který je dominantou obce, pochází sice z poloviny 14. století, ale v následujících staletích prošel stavebními úpravami. Výrazněji se na jeho dnešním vzhledu podepsaly zejména přestavby v 18. a následně i v 19. století.

Kostel sv. Michaela

Původní gotický kostel sv. Archanděla Michaela je uváděn jako farní již roku 1303. V 16. století byl renesančně přestavěn i s hranolovou městskou věží. Za vojenského vpádu po bitvě na Bílé hoře se připomíná vyloupení kostela. Důsledkem požárů v 17. a 18. století byl kostel barokně přestavěn a poté ještě několikrát stavebně upravován.

Tvrz

Na místě, kterému se dnes říká na „Starém hradě“, byla před rokem 1368 vystavěna středověká tvrz. Tehdy patřilo želetavské panství odnoží erbu pánů jeleního rohu. Tvrz byla za husitských válek značně pobořena a kolem roku 1560 došlo k její přestavbě v renesančním duchu. Při této přestavbě získala tvrz fasádu zdobenou iluzivním kvádříkováním. V současné době je budova v interiérech upravena k bydlení.

Židovské památky

Moravské Budějovice

Židovský hřbitov

Zdejší středověký hřbitov zanikl v 18. století. Nový hřbitov byl zřízen v roce 1908. Na hřbitově najdeme pouze nové náhrobky, staré macevy z původního hřbitova sem přemístěny nebyly. Nalevo od vstupní branky jsou umístěny dětské hroby.

Jemnice

Židovský hřbitov

Hřbitov se nachází nedaleko bývalé židovské čtvrti, pod parkem Obůrkou. Jemnická židovská obec byla jednou z nejstarších v českých zemích, existovala již ve 14. století. Místní hřbitov tak pravděpodobně patří k nejstarším na Moravě, ačkoliv nejstarší čitelné náhrobky pocházejí až ze 17. století. Nacisté za války hřbitov velmi poškodili. Nové náhrobky rozkradli a staršími vydláždili ulici na Malé brance. Po osvobození se náhrobní kameny vrátily na hřbitov.

Police

Synagoga

Na místě starší stavby byla v roce 1759 postavena zděná budova synagogy ve stylu venkovského baroka. Stavbu provedl zednický mistr z Kdousova Matyáš Kirchmayer.

Židovský hřbitov

Hřbitov údajně existoval už v roce 1523. Nejstarší čitelný náhrobek pochází z roku 1681.

Unikátní je ovšem náhrobní kámen Mošeho Cviho Hirschkrona (1842) s motivem postavy Mojžíše s deskami Desatera v ruce. Zdůrazňuje skutečnost, že je zde pohřben Moše, jmenovec biblického Mojžíše, plnicí příkázání daná Tórou.

Románská architektura

Moravské Budějovice

Karner

Původně středověká kostnice z poloviny 13. století byla později proměněna na kapli zasvěcenou svatému Michalovi. Výrazné stavební úpravy, při kterých došlo k zaklenutí kaple a její výmalbě neznámým autorem (výjev s motivem Posledního soudu), proběhly v 18. století.

Jemnice

Rotunda u kostela sv. Jakuba

V místní části Podolí u Jemnice, v místech s pravděpodobně nejstarším osídlením lokality, stojí u gotického kostela vysoká věž. Jedná se o zbytek románské rotundy. Stavba je jedinou, dosud známou rotundou s válcovou věží na území Moravy.

Štěpkov

Rotunda

Románská rotunda kruhového půdorysu s půlkruhovou apsidou, zasvěcená svatému Václavu, pochází z přelomu 12. a 13. století a patří k nejstarším památkám kamenné sakrální architektury. Objekt je působivě situován v ohrazeném areálu bývalého hřbitova v centru obce.

Častohostice

Kostel sv. Barbory

Jádrem kostela je původně románská rotunda z 12. století. Apsida románského kostelíka byla v 15. století zbořena a nahrazena gotickým kněžištěm. Kostel je jako farní poprvé doložen v roce 1492. Pozdější stavební úpravy válcovou věž rotundy obklopily přístavbami. Současný vzhled kostela pochází z 1. poloviny 19. století.

Sakrální architektura

Kdousov

Kostel sv. Linharta

Pozdně barokní jednodílná stavba již s klasicistními prvky, vystavěná na místě staršího kostela v letech 1753–1763 dle plánu architekta Matyáše Kirchmayera, zaujme zejména průčelím s věží, členěným množstvím pilastrů, říms a dalších prvků. Kostel je vystavěn na místě starší, středověké stavby, jejíž existenci prokázal i archeologický výzkum. V interiéru najdeme kvalitní nástěnné malby (např. výjev Vztyčování bronzového hada v kapli Panny Marie Bolestné).

Kostníky

Kostel Narození Panny Marie

Menší barokní stavba, postavená v roce 1696, se nachází uprostřed pravidelně vysázeného vzrostlého lipového háje. Od 19. století zde byli pohřbíváni příslušníci rodu SegürCabanac a poté rodu Vražďů z Kunvaldu, kteří byli majiteli blízkého zámku v Polici. Jejich náhrobky jsou umístěny kolem závěru kostela. Jako poslední je zde pochován baron Alfred Vražďa z Kunwaldu, který zemřel 17. 10. 1948.

Dešov

Vesnická památková rezervace

Vesnice Dešov představuje zástavbu typickou pro oblast jihozápadní Moravy. Většina obytných i hospodářských staveb jsou hliněné nebo zděné konstrukce. Úrodnost zdejšího kraje umožnila vlastníkům statků věnovat více péče a času dekorativní výzdobě průčelí domů. Ve výzdobě některých štítů se odrážejí také motivy barokní architektury, která si zde ve zlidovělém podání našla své nezastupitelné místo.

Habrová seč

Přírodní rezervace

Lokalita Natura 2000, tvořená ze dvou přibližně stejně velkých oddělených částí, leží v oblasti Syrovického lesa nedaleko od Moravských Budějovic na jižním okraji kraje Vysočina. Je vymezena k ochraně společenstev květnatých bučin a hercynských dubohabřin, ve kterých se vyskytuje řada vzácných a regionálně významných druhů rostlin. Zahrnuje dosavadní přírodní rezervaci Habrová seč a přírodní památku U Lusthausu.

Suché skály

Přírodní rezervace

Výrazný skalní výchoz s reliktními bory, doubravou, sutěmi a skalní vegetací hostí endemický hvozdík moravský. Spolu s ním zde roste řada vzácných a ohrožených druhů rostlin, u řady teplomilných druhů se jedná o výskyt na hranici jejich rozšíření směrem do nitra Českomoravské vrchoviny. Lokalita se nachází nad východním břehem Želetavky, nedaleko obce Lubnice, při hranici okresu Třebíč a Znojmo.

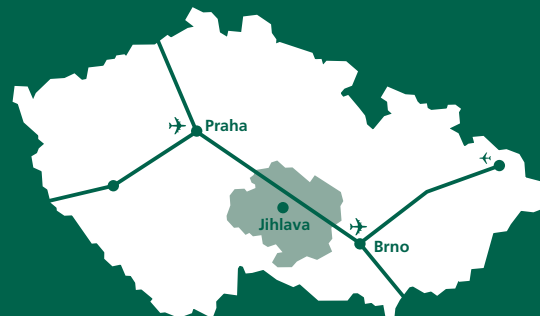

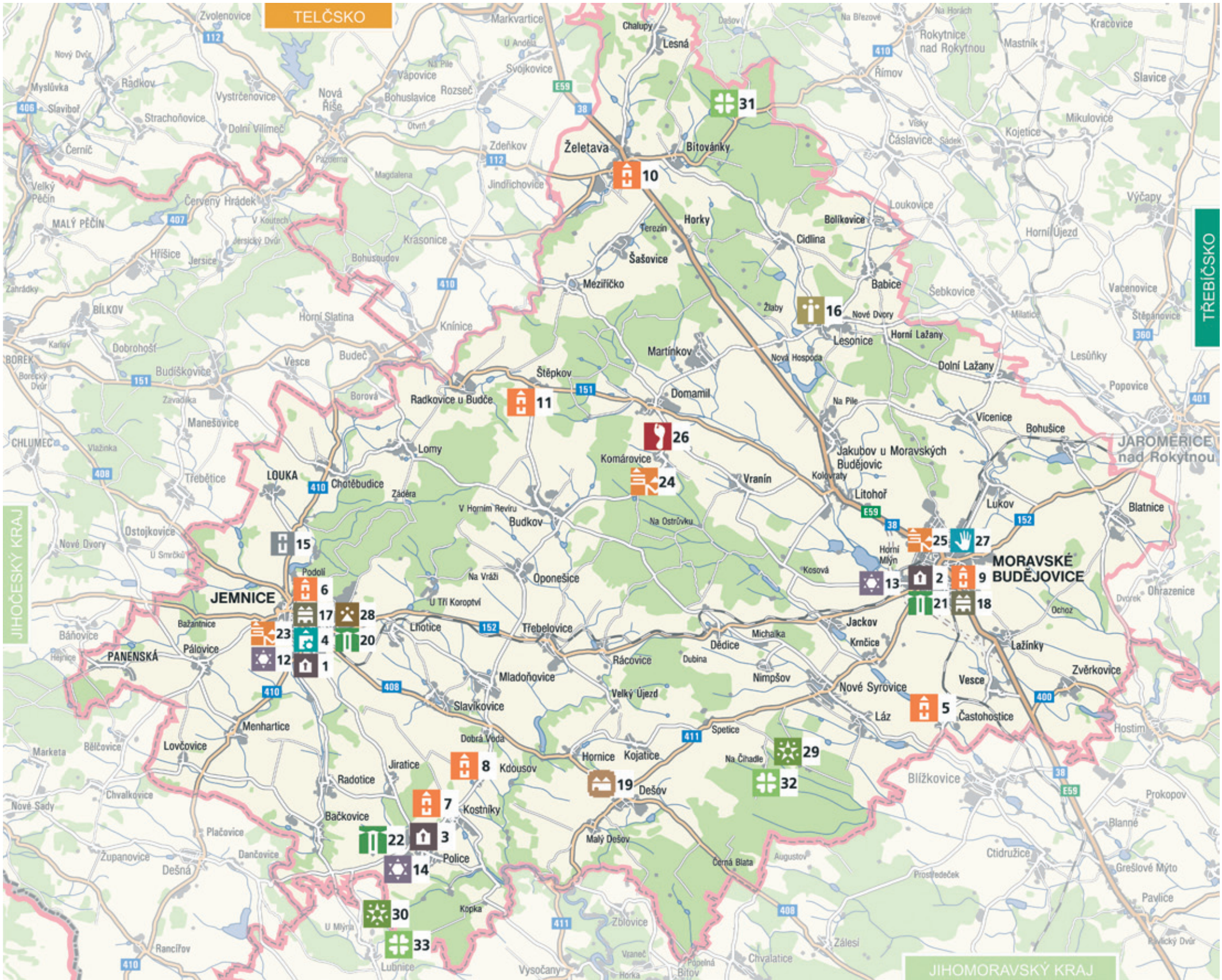
Blatná hráz

Přírodní rezervace

Blatná hráz se nachází v lesním komplexu mezi Želetavou a Čáslavicemi na Třebíčsku, východně od samoty Blatný, v nadmořské výšce 576 až 614 m. Jedná se o úzký pruh přípotoční olšiny s vtroušeným smrkem a s bohatou populací bledule jarní v úžlabí Šebkovického potoka, směřujícího od západu k východu.

Region
**Moravskobudějovicko
a Jemnicko**

1:120 000
0km 2km 4km 6km 8km 10km

Cirkevní památky

Díla umělců

Stopy slavných osobností

Zámek

Muzea a galerie

Rozhledny a vyhlídková místa

Městská památková zóna

Sochařská a drobná architektura

Technická památka

Židovské památky

Vesnická památková rezervace

Sepulkrální architektura

Památné stromy

Natura 2000

Zvláště chráněná území

Vybrané turistické zajímavosti regionu

1. Zámek Jemnice 49°12.505"N, 15°34'19.255"E
2. Zámek Moravské Budějovice 49°36.098"N, 15°48'32.091"E
3. Zámek Police 48°57'56.913"N, 15°37'37.883"E
4. Podzemní prostory u kostela sv. Víta, Jemnice 49°1'13.586"N, 15°34'47.424"E
Vzdůšník (městský vodovod), Jemnice 49°1'8.813"N, 15°34'22.245"E
Železniční trať Jemnice-Moravské Budějovice 49°0'57.859"N, 15°34'51.352"E

Cirkevní památky

5. Kostel sv. Barbory, Častohostice 49°01'04.59"N, 15°49'13.67"E
6. Kostel sv. Stanislava, Jemnice 49°1'7.412"N, 15°34'12.492"E
- Kostel sv. Víta, Jemnice 49°1'13.456"N, 15°34'45.859"E
- Kostel sv. Jakuba, Jemnice 49°1'24.013"N, 15°33'58.524"E
- Rotunda u kostela sv. Jakuba, Jemnice 49°1'24.287"N, 15°33'58.823"E
7. Kostel Narození Panny Marie, Kostníky 48°58'23.72"N, 15°38'5.89"E
8. Kostel sv. Linhart, Kdousov 48°59'14.851"N, 15°38'56.239"E
9. Kostel sv. Jiljí, Moravské Budějovice 49°3'4.59"N, 15°48'29.973"E
- Kamer sv. Michala, Moravské Budějovice 49°3'3.849"N, 15°48'31.858"E
10. Kostel sv. Kateřiny, Želetava 49°8'25.629"N, 15°40'25.9"E
11. Rotunda sv. Václava, Štěpkov 49°5'7.153"N, 15°38'53.184"E

Židovské památky

12. Židovský hřbitov, Jemnice 49°0'57.54"N, 15°34'11.444"E
13. Židovský hřbitov, Moravské Budějovice 49°2'43.124"N, 15°47'21.48"E
14. Židovský hřbitov, Police 48°57'41.222"N, 15°37'46.981"E
- Synagoga, Police 48°57'47.001"N, 15°37'44.263"E
15. Hrobka rodiny Pallavicini, Jemnice 49°2'29.283"N, 15°33'58.773"E
16. Památník nevolnického povstání, Lesonice 49°6'28.471"N, 15°45'22.736"E
- Městská památková zóna**
17. Městská památková zóna Jemnice 49°1'7.453"N, 15°34'17.342"E
18. Městská památková zóna Moravské Budějovice 49°3'0.066"N, 15°48'35.516"E

Sochařská a drobná architektura

Sepulkrální architektura

19. Vesnická památková rezervace Dešov 48°59'6.13"N, 15°42'16.931"E
- Rozhledny a vyhlídková místa**
20. Věž kostela sv. Stanislava, Jemnice 49°1'7.412"N, 15°34'12.492"E
21. Věž kostela sv. Jiljí, Moravské Budějovice 49°3'4.59"N, 15°48'29.973"E
22. Věž zámku Police 48°57'56.913"N, 15°37'37.883"E
- Galerie, muzea, pamětní síně**
23. Muzeum (pobočka Muzea Vysociny Třebíč), Jemnice 49°1'8.013"N, 15°34'10.468"E
24. Pamětní síň Vincence Lesného v Komárovicích 49°4'12.282"N, 15°42'2.022"E
25. Muzeum (pobočka Muzea Vysociny Třebíč), Moravské Budějovice (Muzeum Femesei) 49°3'6.098"N, 15°48'32.091"E
- Stopy slavných osobností**
26. **Komárovice**
- Vincenc Lesný (český indolog a překladatel)**
rodný dům č. p. 14 (muzeum) 49°4'12.282"N, 15°42'2.022"E
27. **Moravské Budějovice**
- Vlastislav Hořman (architekt)**
budova sportovního č. p. 2 49°3'8.045"N, 15°48'31.495"E
- Památné stromy**
28. Kapistránská lípa, Jemnice 49°1'18.051"N, 15°34'44.819"E
- Natura 2000**
29. Habrova seč 48°59'39.208"N, 15°45'55.561"E
30. Suché skály 48°56'37"N, 15°37'26"E
- Zvláště chráněná území**
31. Přírodní rezervace Blatná hráz 49°9'17.575"N, 15°43'16.99"E
32. Přírodní rezervace Habrova seč 48°59'39.208"N, 15°45'55.561"E
33. Přírodní rezervace Suché skály 48°56'37"N, 15°37'26"E

www.dedictvivysociny.cz

Evropská unie
Evropský fond pro regionální rozvoj
Investice do vaší budoucnosti

ROP
Jihovýchod

Kraj **Vysocina**

Investice do vaší budoucnosti. Spolufinancováno Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj a krajem Vysočina.

Vydal: Krajský úřad kraje Vysočina, Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu, květen 2011, Žižkova 57, 587 33 Jihlava, tel.: 564 602 111, www.kr-vysocina.cz

Neprodejné.